

Отже, лящ середньої частини Канівського водосховища відрізняється від предкових річкових форм цього виду, що мешкали в Середньому Дніпрі, як за меристичними, так і за пластичними ознаками. Зміни морфологічних особливостей ляща Канівського водосховища пов'язані з утворенням тугорослих форм та з адаптаціями до нагулу на великих масивах над малопохилим дном.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амброз А. И. Рыбы Днепра, Южного Буга и Днепроовско-Бугского лимана. — К. : Изд-во АН УССР, 1956. — 408с.
2. Белинг Д. Очерки по ихтиофауне Днепра. 1. Ихтиофауна Днепроовского бассейна под Киевом // Тр. Днеп. Биол. Станции. — 1914. — № 1. — С. 54-121.
3. Великохатько Ф. Д. Материали к познанию леща из р. Днепр // Зоол. журн. — 1941. — Т. 20, Вып. 1. — С. 109-119.
4. Вятчанина Л. И., Константинова Н. А. Особенности роста леща в Кременчугском водохранилище // Рыб. хоз-во. — 1981. — Вып. 33. — С. 34-38.
5. Вятчанина Л. И., Демченко М. Ф. Динамика плодовитости промысловых рыб Кременчугского водохранилища. Сообщ. 2 // Рыб. хоз-во. — 1982. — Вып. 34. — С. 37-44.
6. Жуков П. И. Рыбы Белоруссии. — Минск: Наука и техника, 1965. — 412с.
7. Константинова Н. А. Изменение темпа роста и плодовитости некоторых видов рыб в первые годы существования Киевского водохранилища // Рыб. хоз-во. — 1969. — Вып. 8. — С. 124-132.
8. Короткий П. Й. До питання про морфологічні відмінні між лящем *Abramis brama* (L.) та густерою *Blicca bjoerkna* (L.) // 36. Праць Зоол. Музею Ін-ту зоол. АН УРСР. — 1936. — № 18. — С. 161-170.
9. Мовчан Ю. В., Смірнов А. І. Шемая, верховодка, бистрянка, плоскирка, абрамис, рибець, чехонь, гірчак, карась, короп, гіпофталміхтіс, аристіхтіс // Фауна України. — К. : Наукова думка, 1983. — Т. 8: Риби, Вып. 2, Ч. 2. — 360 с.
10. Павлов П. Й. Вікова змінність у ляща (*Abramis brama* L.) середньої течії р. Дніпра // Доп. АН УРСР. - 1946. — № 3. — С. 58-63.
11. Павлов П. Й. До морфології ляща середнього Дніпра // Тр. Ін-ту гідробіології. — 1948. — № 22. — С. 14-21.
12. Подобайло А. В. Мінливість морфологічних та характеристика морфо-фізіологічних ознак деяких туводних рыб басейну Кременчугського водоймища : Автореф. дис. ... канд. біол. наук. — Київ, 1995. — 19 с.
13. Правдин И. Ф. Руководство по изучению рыб. — М. : Пищевая промышленность, 1966. — 376 с.
14. Пробатов С. Н. Лещ как промысловый объект в Каховском водохранилище // Рыб. хоз-во. — 1973. — Вып. 16. — С. 101-105.
15. Симонова Л. Г. Некоторые вопросы биологии леща и его промысла в Кременчугском водохранилище // Рыб. хоз-во. — 1969. — Вып. 8. — С. 71-78.
16. Симонова Л. Г., Танасийчук В. С. Состояние рыбного хозяйства Кременчугского водохранилища и его перспективы // Рыб. хоз-во. — 1973. — Вып. 16. — С. 42-47.
17. Снежина К. А. Промысловая и биологическая характеристика леща Каневского водохранилища // Рыб. хоз-во. — 1979. — Вып. 28. — С. 66-73.
18. Ульман Э. Ж. Борбат А. Е. Уловы и биологическая характеристика леща Киевского водохранилища // Рыб. хоз-во. — 1979. — Вып. 28. — С. 54-58.
19. Щербуха А. Я. Смирнов А. И. Сравнительная характеристика лещей низовьев Южного Буга и Днепра // Гидробиол. журн. — 1965. — Т. 1, № 6. — С. 43-49.

УДК 369.371.2

О.В. Онученко¹, О.М. Третяк²

¹ВАТ “Черкасирибгосп”; ²Институт рыбного хозяйства УААН, м. Київ

ПЕРШИЙ ДОСВІД ШТУЧНОГО ВІДТВОРЕННЯ ВЕСЛОНОСА В УКРАЇНІ

Ключовим завданням рибогосподарського освоєння в Україні північноамериканського представника осетроподібних — веслоноса є організація його штучного відтворення із використанням наявного в країні племінного матеріалу. Першою вдалою спробою в цьому напрямку можна вважати експерименти, проведені навесні 2001 року на базі господарства “Гірський Тікич” ВАТ “Черкасирибгосп” (лісостепова зона).

У дослідженнях використані вперше дозрілі самки веслоноса 10-річного віку з середньою масою 10,9 кг. Середня маса одновікових з ними самців становила 8,5 кг. Початковий етап вирощування плідників відбувався в ставах Яської дільниці Одесарибгоспу, звідки у віці 8-літок частина ремонтного матеріалу була перевезена в указане господарство Черкаської області. В період формування маточного стада найвищі прирости спостерігали у самок 4-8-літок (в середньому за сезон — 1,3-2,7 кг) до переходу їх яєчників у III стадію зрілості. Переважна більшість самців у кліматичних умовах півдня України вперше дозріла у 6-річному віці.

Рибоводні роботи виконували за температури води 16,5-18⁰С. Позитивні результати одержані у варіанті застосування дворазового ін'єктування самок із загальною дозою ацетонованих гіпофізів осетрових рыб 8 мг/кг маси плідників. Самці позитивно реагували на одну ін'єкцію з дозою гіпофізів 50 мг на рибу. Зрілу ікру відбирали прижиттєво шляхом її зціджування через надріз яйцеводу плідника.

Робоча плодючість самок, що позитивно відреагували на гіпофізарну стимуляцію, перевищувала 70 тис. ікринок. У однієї з риб виявлені ознаки перезрівання статевих продуктів. Середній об'єм одержаного від самців еякуляту становив близько 50 мл.

Ікру інкубували в апараті “Осетер” за температури води 18-19⁰С. Початок вилуплення передличинок з ікри припадав на шосту добу інкубації. Вилуплення ембріонів мало розтягнутий характер і тривало більше доби. Вихід вільних ембріонів з ікри (задовільної якості) перевищував 50%.

УДК 369.371.2

О.В. Онученко¹, О.В. Кулішов¹, О.М. Третяк²

¹ВАТ “Черкасирибгосп”; ²Інститут рибного господарства УААН, м. Київ

ВИРОЩУВАННЯ ЦЬОГОЛІТОК ВЕСЛОНОСА В СТАВАХ ЛІСОСТЕПОВОЇ ЗОНИ

Веслоніс — єдиний представник ряду осетроподібних, основу живлення якого складає зоопланктон, що виключає необхідність згодовування штучних кормів. Дана особливість веслоноса, поряд з високим темпом росту та меншою в порівнянні з осетровими вибагливістю до умов середовища, визначили доцільність його введення в полікультуру ставових господарств України. Вирощування цьоголіток веслоноса здійснювали в період 1999-2000 рр. сумісно з коропом та рослиноїдними рибами в умовах виробничих ставів господарства “Гірський Тікич” ВАТ “Черкасирибгосп”.

Зариблення ставів площею до 8 га проводили підрощеною до 0,5-2,5 г молоддю веслоноса із щільністю посадки 220-270 екз/га. Основу полікультури формували коропові види риб, щільність посадки яких (непідрощені личинки) сягала 120 тис.екз./га. Частка рослиноїдних риб в полікультурі в середньому становила близько 70%.

Для підвищення інтенсивності розвитку природної кормової бази стави удобрювались органічними добривами. У другій половині вегетаційного сезону застосували підгодівлю коропа пшеничними висівками з витратами 1 одиниця на одиницю приросту маси риб.

Температура води в період вирощування риби змінювалась в межах 12-27⁰С. Гідрохімічні показники середовища в основному перебували в межах рибоводних норм, тільки в окремі періоди відмічали короткочасне зниження вмісту розчиненого у воді кисню до 3-4 мг/л. Кількісні показники розвитку зоопланктону в літній період в середньому не перевищували 6-8 г/м³. У липні-серпні спостерігалось помірне “цвітіння” води.

В результаті — загальна рибопродуктивність ставів сягала 0,9-1 т/га за середньої маси коропа 32-41 г, білого товстолобика — 26-34 г, білого амура — 20-26 г. Середня маса цьоголіток веслоноса змінювалась в межах 394-527 г за виходу від підрощеної молоді 15 — 33%. Маса окремих особин перевищувала 1 кг. Невисокий вихід цьоголіток веслоноса міг бути пов'язаний з їх виїданням рибоїдними птахами на початку періоду вирощування.

УДК [597. 551. 2-11: 639. 311](292. 485)(477)

О.С. Потрохов, О.Г. Зіньковський, Л.І. Стеценко

Інститут гідробіології НАН України, м. Київ

ВИРОЩУВАННЯ ТА ЖИВЛЕННЯ ЧОРНОГО АМУРА В СТАВКАХ ЛІСОСТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ

Чорний амур є одним з перспективних об'єктів акліматизації та господарського використання у внутрішніх водоймах України. В ставкових господарствах, особливо в тепловодних і водоймах-охолоджувачах АЕС, ТЕС, чорний амур, споживаючи моллюсків, підвищує їх рибопродуктивність. Крім того, чорний амур — це риба з високим темпом росту, який зберігається навіть після досягнення статевої зрілості. Дослідження по вивченню росту та живлення молоді чорного амура в умовах ставкових